

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลมีภารกิจหลักในการบริหารประเทศ ประกอบด้วย การรักษาความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงภายในประเทศ การให้บริการ และสวัสดิการทางสังคม การพัฒนาประเทศ การส่งเสริมด้านการเกษตร การศึกษา การสาธารณสุข การสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้ มีความกินดีอยู่ดี ตลอดจนการป้องกันการรุกรานจากภายนอก ฯลฯ ในการพัฒนาประเทศของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสถานะด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงสถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสถานะด้านการบริหารจัดการการพัฒนาประเทศให้ได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่ภารกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้วางไว้ ดังนั้นการที่รัฐบาลต้องทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรของสังคม การกระจายรายได้และความมั่นคงของสังคม และการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อนำมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ ทั้งรายจ่ายในด้านเงินเดือน ค่าจ้าง เงินสวัสดิการ รายจ่ายเพื่อการลงทุนทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ฯลฯ รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหารายได้ให้เพียงพอกับการใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ แหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาล

ประกอบด้วย รายได้จากภาษีอากรซึ่งถือว่าเป็นแหล่งรายได้หลักที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล รวมทั้ง รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้อื่นๆ และเงินกู้

กระทรวงการคลัง เป็นแหล่งจัดหารายได้ที่สำคัญของรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินการคลังแผ่นดิน การประเมินราคาทรัพย์สิน การบริหารพัสดุภาครัฐ กิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินของแผ่นดิน ภาษี อากร การรับผูกกร กิจการหารายได้ที่รัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียว ตามกฎหมายและไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการอื่น รวมทั้งการบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารและการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจและหลักทรัพย์ของรัฐตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง (กระทรวงการคลัง, 2557)

กรมสรรพากรปฏิบัติภารกิจหลักในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือได้ว่าเป็นแหล่งรายได้หลักของรัฐบาล กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร มีวิสัยทัศน์ คือ “ผู้นำด้านบริหารจัดการเก็บภาษี บริการที่ดี ด้วยนวัตกรรมและหลักธรรมาภิบาล” พันธกิจของกรมสรรพากรคือ จัดเก็บภาษีอากรให้ได้ตามประมาณการ ให้บริการและสร้างความสมัครใจในการเสียภาษี และเสนอแนะการใช้นโยบายทางภาษีอากรอย่างทั่วถึงเป็นธรรม สามารถใช้เป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการแข่งขันของประเทศ โดยขับเคลื่อนการทำงานภายใต้ 3 ยุทธศาสตร์ (กรมสรรพากร, 2556, หน้า 44-45) คือ

1. บริหารการจัดเก็บภาษีอย่างยั่งยืน มีจุดประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรมีประสิทธิภาพ บรรลุประสิทธิผล โดยจัดเก็บภาษีครอบคลุมผู้มีหน้าที่เสียภาษีทุกรายที่ต้องเสียภาษี และสะท้อนถึงรายได้ที่ต้องเสียภาษีอย่างทั่วถึง เป็นธรรม
2. สร้างนวัตกรรมทางด้านการบริหารและการบริการสู่สากล มีจุดประสงค์ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการบริการผู้เสียภาษีของกรมสรรพากร กล่าวคือ มีนวัตกรรมให้บริการที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ผู้รับบริการมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการให้บริการที่เป็นเลิศ ระบบงานหรือระบบฐานข้อมูลมีความถูกต้อง รวดเร็ว และมีความปลอดภัยสูง สนับสนุนการบริหารจัดเก็บภาษีเชื่อมโยงสู่สากลอย่างมีประสิทธิภาพ
3. บริหารจัดการองค์กรภายใต้หลักธรรมาภิบาล มีจุดประสงค์เพื่อให้กรมสรรพากรบริหารงานอย่างมีธรรมาภิบาล คือ ดำเนินงานตามหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ และหลักวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์กร บุคลากรมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะทันต่อการเปลี่ยนแปลงสู่สากลซึ่งผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1.1 แสดงผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ปีงบประมาณ 2553 - 2556

หน่วย : ล้านบาท

ที่มาของรายได้	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556
กรมสรรพากร	1,264,584	1,515,666	1,616,176	1,764,707
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	208,374	236,339	266,091	299,034
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	454,565	574,059	544,446	592,499
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	67,599	81,444	94,097	113,291
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	502,176	577,632	659,198	698,087
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	22,892	35,614	40,827	48,771
อากรแสตมป์	8,735	10,299	11,154	12,735
รายได้อื่นๆ	243	279	363	290
กรมสรรพสามิต	405,862	399,779	379,653	432,868
ภาษีสรรพสามิต	152,825	117,914	61,061	63,532
ภาษีสรรพสามิต	53,381	57,197	59,915	67,891
ภาษีสุราฯ	42,398	48,624	53,500	52,671
ภาษีเบียร์	58,831	61,498	64,893	69,086
ภาษีสรรพสามิต	77,202	92,844	117,145	153,874
ภาษีเครื่องดื่ม	14,245	14,526	16,208	17,838
ภาษีเครื่องไฟฟ้า	1,615	1,183	977	1,002
ภาษีสรรพสามิต	1,979	2,284	2,318	2,909
ภาษีแบตเตอรี่	1,947	2,197	2,126	2,294
ภาษีอื่นๆ	1,039	1,088	1,099	1,207
รายได้อื่นๆ	400	424	411	564

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

ที่มาของรายได้	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556
กรมศุลกากร	97,148	102,882	118,943	113,382
อากรขาเข้า	93,512	99,968	116,295	110,618
อากรขาออก	169	241	323	254
รายได้อื่น	3,467	2,673	2,325	2,510
รวม 3 กรม	1,767,594	2,018,327	2,114,772	2,310,957
หน่วยงานอื่น	235,453	206,051	238,495	260,464
ส่วนราชการอื่น	140,031	102,687	111,372	152,568
กรมธนารักษ์	3,868	4,569	4,374	6,448
รัฐวิสาหกิจ	91,553	98,795	122,749	101,448
รวมรายได้จัดเก็บ (Gross)	2,003,047	2,224,378	2,353,267	2,571,421

ที่มา: กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร กรมธนารักษ์ กรมบัญชีกลาง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

จากตารางที่ 1.1 จะเห็นได้ว่า รายได้ของรัฐบาลมาจากการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร และรายได้จากหน่วยงานอื่น ได้แก่ ส่วนราชการอื่น กรมธนารักษ์ เงินส่วนเกินจากการจำหน่ายพันธบัตรรัฐบาล การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วรายได้ของรัฐบาลมาจาก 3 กรมหลัก คือ กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร ผลการจัดเก็บรายได้ของ 3 กรมหลัก แสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1.2 การจัดเก็บรายได้ 3 กรมหลัก ปีงบประมาณ 2553-2556

หน่วย : ล้านบาท				
หน่วยงาน	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556
กรมสรรพากร	1,264,584	1,515,666	1,616,176	1,764,707
กรมสรรพสามิต	405,862	399,779	379,653	432,868
กรมศุลกากร	97,148	102,882	118,943	113,382
รวม	1,767,594	2,018,327	2,114,772	2,310,957

ที่มา: สำนักนโยบายการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

จากตารางที่ 1.2 แสดงการจัดเก็บรายได้เมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 3 กรม จะเห็นได้ว่า กรมสรรพากรเป็นแหล่งรายได้ของรัฐบาลที่สามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีอากรได้เป็นจำนวนสูงสุด รองลงมาคือ กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร ตามลำดับ ซึ่งผลการจัดเก็บรายได้ภาษีอากรของกรมสรรพากร แสดงได้ดังนี้ (กรมสรรพากร, 2556)

ตารางที่ 1.3 ผลการจัดเก็บรายได้ของกรมสรรพากร ปีงบประมาณ 2553 - 2556

หน่วย : ล้านบาท				
ที่มาของรายได้	ปี	ปี	ปี	ปี 2556
	2553	2554	2555	
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	208,374	236,339	266,091	299,034
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	454,565	574,059	544,446	592,499
ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม	67,599	81,444	94,097	113,291
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	502,176	577,632	659,198	698,087
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	22,892	35,614	40,827	48,771
อากรแสตมป์	8,735	10,299	11,154	12,735
รายได้อื่นๆ	243	279	363	290
รวมทั้งสิ้น	1,264,584	1,515,666	1,616,176	1,764,707

ที่มา : กรมสรรพากร

จากตารางที่ 1.3 แสดงให้เห็นว่าภาษีอากรที่กรมสรรพากรจัดเก็บได้มากที่สุด ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม รองลงมาคือภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ และรายได้อื่นๆ ตามลำดับ

สำหรับในด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร ได้กระจายอำนาจการบริหารงานไปยังหน่วยงานทั้งหมด 996 หน่วยงานทั่วประเทศ ประกอบด้วย 10 สำนัก 5 กลุ่ม 5 กอง สำนักงานสรรพากรภาค 12 ภาค สำนักงานสรรพากรพื้นที่ 119 พื้นที่ และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา 850 สาขา โดยเน้นให้สำนักงานสรรพากรภาคเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแลสำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่อยู่ในสังกัดความรับผิดชอบ รวมทั้งการประเมินผลและสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ ในขณะที่กรมสรรพากรในส่วนกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานและการประสานงานกับสำนักงานสรรพากรภาคทั้ง 12 ภาค ในการส่งมอบนโยบายในการปฏิบัติและการประสานงานไปยังสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในสังกัด

สำนักงานสรรพากรภาค 6 ตั้งอยู่ที่ ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องในการกำกับควบคุมบริหารจัดการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในสังกัดทั้งหมด 8 จังหวัด แบ่งออกเป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่ 10 พื้นที่ ดังนี้คือ

1. สำนักงานสรรพากรพื้นที่กาญจนบุรี
2. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สุพรรณบุรี
3. สำนักงานสรรพากรพื้นที่นครปฐม 1
4. สำนักงานสรรพากรพื้นที่นครปฐม 2
5. สำนักงานสรรพากรพื้นที่ราชบุรี
6. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรสาคร 1
7. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรสาคร 2
8. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรสงคราม
9. สำนักงานสรรพากรพื้นที่เพชรบุรี
10. สำนักงานสรรพากรพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์

สำนักงานสรรพากรภาค 6 มีหน้าที่หลักดังนี้คือ

1. วางแผนและประเมินผลเพื่อการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายของกรมสรรพากร
2. วางแผนและควบคุมการดำเนินการเร่งรัดหนี้ภาษีอากรค้างของสำนักงานสรรพากรพื้นที่
3. กำกับ ติดตาม และควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงาน และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
4. ดำเนินการออกหนังสือรับรองการหักภาษี ณ ที่จ่าย และหนังสือรับรองการมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรและผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีอากรเป็นภาษาอังกฤษ
5. ดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีและพิจารณาอุทธรณ์ภาษีอากร
6. ตอบข้อหารือทางภาษีอากร
7. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัฒนาบุคคล การเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ และยานพาหนะของสำนักงานสรรพากรภาค สำนักงานสรรพากรพื้นที่ และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
8. ปฏิบัติงานด้านกรรมวิธีภาษีและด้านสารสนเทศ รวมทั้งเป็นศูนย์ข้อมูลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
9. ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนทางวิชาการแก่สำนักงานสรรพากรพื้นที่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา
10. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

ผลการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6 จัดว่าอยู่ในลำดับ 1 ใน 6 ของสรรพากรภาคที่มียอดการจัดเก็บภาษีอากรได้ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสำนักงานสรรพากรทั้ง 12 ภาค อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลผลการจัดเก็บจากปีงบประมาณ 2553-2556 จะเห็นได้ว่าสำนักงานสรรพากรภาค 6 สามารถบริหารการจัดเก็บภาษีอากรได้เป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปี และสูงกว่าประมาณการที่กรมสรรพากรได้ตั้งไว้ทุกปีเช่นกัน (กรมสรรพากร, 2555, หน้า 106) ดังจะแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1.4 แสดงผลการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ปีงบประมาณ
2553-2556

ปีงบประมาณ	ภาษีอากรที่จัดเก็บ ได้	อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)	หน่วย : ล้านบาท
			สูงกว่า ประมาณการ (ร้อยละ)
2553	35,723.29	10.42	14.22
2554	39,876.40	11.63	11.49
2555	44,072.19	10.52	4.89
2556	47,263.89	7.24	8.72

ที่มา : กรมสรรพากร

จากตารางที่ 1.4 แสดงให้เห็นว่าสำนักงานสรรพากรภาค 6 มีการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอากรได้ดีมียอดการจัดเก็บที่เพิ่มขึ้นและสูงกว่าประมาณการ ซึ่งถือว่าเป็นรายได้หลักที่สำคัญของรัฐบาล โดยที่รัฐบาลสามารถนำเงินที่ได้จากการจัดเก็บภาษีอากรนี้ไปใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ การจัดสรรทรัพยากรของสังคม การกระจายรายได้และความมั่นคงของสังคม การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยทุกคนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6 เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ที่ทำให้สำนักงานสรรพากรภาค 6 สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้เพิ่มขึ้นทุกปี และสูงกว่าประมาณการที่ทางกรมสรรพากรที่ตั้งไว้เพื่อที่จะได้นำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาคอื่นๆ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และเพื่อสร้างฐานรายได้ภาษีของประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากร ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากร ภาค 6
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรที่มีผลต่อรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ของสำนักงานสรรพากรภาค 6
3. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอื่นที่มีผลต่อรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ของสำนักงานสรรพากรภาค 6
4. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่มีผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6
5. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอื่นที่มีผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 6 โดยผู้วิจัยได้ทำการทบทวนทฤษฎีต่างๆ และวรรณกรรมงานวิจัยของในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6 โดยศึกษาเกี่ยวกับ

1. คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย มนุษยสัมพันธ์ ความรู้ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน และจิตสำนึกในหน้าที่ ที่ส่งผลต่อรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้
2. คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเสียภาษีอากร ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร และรายได้ ที่ส่งผลต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากร
3. สภาพแวดล้อมอื่นที่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร วิธีการจัดเก็บภาษีอากรและการประชาสัมพันธ์ ที่ส่งผลต่อรายได้ที่จัดเก็บได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ และความสมัครใจในการเสียภาษีอากร ซึ่งสามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพประกอบที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

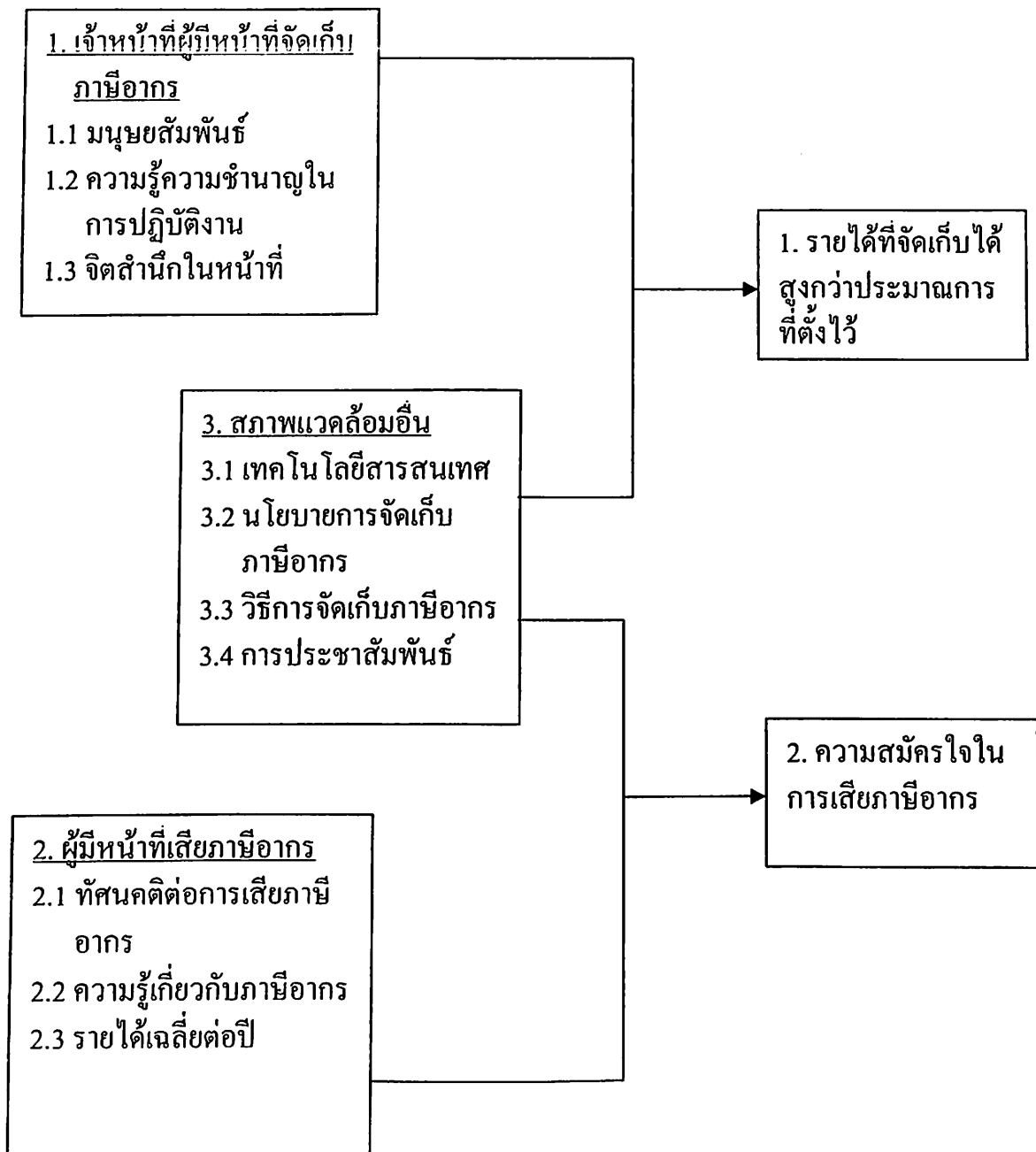
ตัวแปรต้น

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร



ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ปัจจัยเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรควรให้ความสำคัญ เพื่อให้สามารถจัดเก็บรายได้ภาษีอากรได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้การจัดเก็บภาษีอากรสามารถจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ปัจจัยเหตุอะไรบ้างที่ทำให้เจ้าหน้าที่เสียภาษีอากรมีความสนใจในการเสียภาษีอากร ซึ่งส่งผลให้การจัดเก็บภาษีอากรสามารถจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ปัจจัยเหตุอะไรบ้างที่ควรให้ความสำคัญและสร้างขึ้นเพื่อให้สภาพแวดล้อมอื่นเอื้ออำนวยให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรสามารถจัดเก็บรายได้ภาษีอากรได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ และทำให้เจ้าหน้าที่เสียภาษีอากรมีความสนใจในการเสียภาษีอากร ซึ่งส่งผลให้การจัดเก็บภาษีอากรสามารถจัดเก็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 : คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 : คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ด้านความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 : คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ด้านจิตสำนึกในหน้าที่ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 5 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านนโยบายการจัดเก็บภาษีอากร มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 6 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีอากร มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 7 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 8 : คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน และด้านจิตสำนึกในหน้าที่ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 9 : สภาพแวดล้อมอื่น ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีอากร และด้านการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 10 : คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร และสภาพแวดล้อมอื่น มีอิทธิพลทางตรงต่อรายได้ที่จัดเก็บ ได้สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 11 : คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ด้านทัศนคติในการเสียภาษีอากร มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 12 : คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 13 : คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ด้านรายได้เฉลี่ยต่อปี มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 14 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 15 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านนโยบายการจัดเก็บภาษี มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 16 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 17 : สภาพแวดล้อมอื่น ด้านการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 18 : คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ประกอบด้วย ด้านทัศนคติต่อการเสียภาษีอากร ด้านความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร และด้านรายได้เฉลี่ยต่อปี มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 19 : สภาพแวดล้อมอื่น ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร ด้านวิธีการจัดเก็บภาษีอากร และด้านการประชาสัมพันธ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

สมมติฐานข้อที่ 20 : คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร และสภาพแวดล้อมอื่น มีอิทธิพลทางตรงต่อความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ซึ่งสามารถอธิบายขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย ดังนี้

1.1 คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ซึ่งประกอบด้วย มนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน และจิตสำนึกในหน้าที่

1.2 คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ซึ่งประกอบด้วย ทักษะคติในการเสียภาษีอากร ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร และรายได้เฉลี่ยต่อปี

1.3 สภาพแวดล้อมอื่นที่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งประกอบด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการจัดเก็บภาษี วิธีการจัดเก็บภาษี และการประชาสัมพันธ์

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ โดยเป็นพื้นที่ที่สำนักงานสรรพากรภาค 6 กำกับควบคุมบริหารการจัดเก็บภาษีอากรทั้งหมด 8 จังหวัด แบ่งออกเป็นสำนักงานสรรพากรพื้นที่ 10 พื้นที่ รวมทั้งสิ้น 64 หน่วยงาน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายได้ดังนี้

3.1 การกำหนดประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรในเขตพื้นที่ที่สำนักงานสรรพากรภาค 6 กำกับควบคุมบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอากร รวมทั้งหมด 8 จังหวัด 10 พื้นที่ รวมทั้งสิ้น 64 หน่วยงาน

3.1.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรในเขตพื้นที่ของสำนักงานสรรพากรภาค 6 รวมทั้งหมด 8 จังหวัด 10 พื้นที่ จำนวน 197,824 ราย

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรในเขตพื้นที่ของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ทั้งหมด 64 หน่วยงาน โดยเลือกทั้ง 64 หน่วยงาน

3.2.2 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรในเขตพื้นที่ของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ซึ่งคำนวณโดยการใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 ราย

4. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรภาค 6 ตั้งแต่ พ.ศ. 2556 - 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

ทำให้ได้ข้อค้นพบในเชิงวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากร

2. ประโยชน์ทางด้านวิชาชีพหรือการนำไปปฏิบัติ

- 2.1 ทำให้ได้แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษีอากร สำหรับสำนักงานสรรพากรภาคอื่นๆ
- 2.2 ทำให้ได้แนวทางสำหรับผู้ที่จะศึกษาวิจัยเพิ่มเติมให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้นได้

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากร หมายถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ได้แก่

1. คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย มนุษยสัมพันธ์ ความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน และจิตสำนึกในหน้าที่
2. คุณลักษณะของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร ประกอบด้วย ทศนคติต่อการเสียภาษีอากร ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร และรายได้เฉลี่ยต่อปี
3. สภาพแวดล้อมอื่นที่เอื้อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ประกอบด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร วิธีการจัดเก็บภาษีอากร และการประชาสัมพันธ์

ประมาณการ หมายถึง ตัวเลขเป้าหมายในการจัดเก็บภาษีอากรของสำนักงานสรรพากรภาค 6

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร หมายถึง ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร
ภาษีอากร หมายถึง รายได้ที่จัดเก็บจากผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งประกอบด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม และรายได้อื่นๆ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความเต็มใจ ความสมัครใจในการเสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความมีน้ำใจ ความกระตือรือร้นเต็มใจให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร

ความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ รวมถึงความเชี่ยวชาญในการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร

จิตสำนึกในหน้าที่ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความรับผิดชอบในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากร

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อการเสียภาษีอากรของเจ้าหน้าที่เสียภาษีอากร

ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรที่กรมสรรพากร มีหน้าที่ในการจัดเก็บของเจ้าหน้าที่เสียภาษีอากร

รายได้เฉลี่ยต่อปี หมายถึง จำนวนเงินรายได้โดยเฉลี่ยทั้งปีของเจ้าหน้าที่เสียภาษีอากร

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ระบบงาน และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของกรมสรรพากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้บริการเจ้าหน้าที่เสียภาษีอากร

นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร หมายถึง นโยบายการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร

วิธีการจัดเก็บภาษีอากร หมายถึง ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร

การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การให้ความรู้ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาษีอากรของกรมสรรพากร